

Parany

Camins de la Metal·lúrgia
L'Alcora - Araia

Parany de Perla preparat per a la temporada de caça (en primer pla, Nicanor Miguel Bagán).
"Parany" de Perla preparado para la temporada de caza (en primer plano, Nicanor Miguel Bagán).

Tord comú o tord (ordre Passeriformes; família Turdidae). Imatge de diariomallorca.es
Zorzal común o tordo (orden Passeriformes; familia Turdidae). Imagen de diariomallorca.es

Escena d'un vas grec de figures negres (s. VII a.C.E.) del Museu Nacional de Tarento (Alfaró i Fernández, 1995). Observem diferents ocells distribuïts en 4 grups: volant, aposentats a l'arbre, caient adherits a unes vares i un mussol. Sens dubte es tracta d'una escena de parany, amb les varas d'espart amb vesc, el mussol que espanta els ocells lligats a l'arbre i els altres ocells que en parar-se a les rames quedarien immobilitzats amb les vares d'espart enganxades al plomatge.

Escena de un vaso griego de figuras negras (s. VII a.C.E.) del Museo Nacional de Tarento (Alfaró y Fernández, 1995). Observamos diferentes pájaros distribuidos en 4 grupos: volando, aposentados en el árbol, cayendo adheridos a unas varas y un mochuelo. Sin duda se trataría de una escena de "parany", con las varas de esparto con liga, el mochuelo que asustaría a los pájaros atados al árbol y los otros pájaros que al posarse quedarían inmovilizados con las varas de esparto pegadas al plumaje.

La caça al parany

El parany és un ancestral sistema de caça de tords que consisteix en condicionar un arbre, generalment garrofera o olivera, amb petits esparts amb vesc (una mena de cola artesanal) on les aus acudeixen atretes pel cant d'altres tords.

Molt practicada a l'Alcora i comarques veïnes des de l'Edat Mitjana, aquesta complexa tècnica permetia aprofitar un recurs de temporada (el tord és una au migratòria) i alhora complementar una dieta que generalment era pobra en proteïnes.

A l'Arxiu Municipal de l'Alcora es conserven documents que testimonien la pràctica del parany al segle XVIII. En una època en què tot el terme estava treballat i garroferes i oliveres eren les dominadores del paisatge i calia aprofitar els recursos naturals, no es deixava a banda la passera de tords dels primers freds de la tardor, i per tot arreu es preparaven els arbres per caçar-los. Aixart, Sol de l'Horta, el Bustal, el Martinet... són algunes de les partides del terme de l'Alcora on ja es caçava al parany al segle XVIII.

Si observem detingudament l'entorn en el que ens trobem veurem moltes parades de garroferes que encara presenten l'estrucció típica d'aquest mètode de cacera, com els paranys de Perla, el Maño, de la Petota (Ramón de Santgils), del Salsero, Pla de Barrot, de Ruya, del Cucurull (el Capritx), Marimón, el de Rubia, Bonet, Paco "Cocacola"...

També a les rodalies d'Araia hi havia paranys famosos com els de d'Edo, Mosca, el Fornero i Torner.

El camí de ferradura del mas de Santgils, a través del qual travessarem el barranc del Salt del Cavall, s'ha recuperat gràcies a la col·laboració de molts veïns. Un agraïment especial a Antonio Ruya, Pepe "Canana", Rubén Miguel Miralles i Francisco García Mallol.

La caza al "parany"

El "parany" es un ancestral sistema de caza de tordos que consiste en acondicionar un árbol, generalmente algarrobo u olivo, con pequeños espertos con liga (una especie de cola artesanal) donde las aves acuden atraídas por el canto de otros tordos.

Muy practicada en l'Alcora y comarcas vecinas desde la Edad Media, esta compleja técnica permitía aprovechar un recurso de temporada (el tordo es una ave migratoria) y también complementar una dieta que generalmente era pobre en proteínas.

En el Archivo Municipal de l'Alcora se conservan documentos que atestiguan la práctica del "parany" en el siglo XVIII. En una época en que todo el término estaba en explotación y algarrobos y olivos eran los dominadores del paisaje y había que aprovechar los recursos naturales, no se dejaba de lado la migración de tordos de los primeros fríos del otoño, y en todas partes se preparaban los árboles para cazarlos. Aixart, Sol de l'Horta, el Bustal, el Martinet... son algunas de las partidas del término municipal de l'Alcora donde ya se cazaba al "parany" en el siglo XVIII.

Si observamos detenidamente el entorno en el que nos encontramos veremos muchos bancales de algarrobos que aún presentan la estructura típica de este método de caza, como los "paranys" de Perla, el Maño, de la Petota (Ramón de Santgils), del Salsero, Pla de Barrot, de Ruya, del Cucurull (el Capritx), el de Roque, Marimón, el de Rubia, Bonet, Paco "Cocacola"...

También en los alrededores de Araia había "paranys" famosos como los de Edo, Mosca, el Fornero y Torner.

El camino de herradura del mas de Santgils, por el que atravesaremos el barranco del Salto del Caballo, se ha recuperado gracias a la colaboración de muchos vecinos. Un agradecimiento especial a Antonio Ruya, Pepe "Canana", Rubén Miguel Miralles y Francisco García Mallol.

PLAN DE DINAMIZACIÓN Y GOBERNANZA TURÍSTICA MUNICIPIS DEL PENYAGOLOSA